

ABERYSTWYTH ARTS CENTRE CERAMIC SERIES

SOPHIE MacCARTHY

---

by David Briers

A bowl, plate, or jug made and decorated by Sophie MacCarthy would be unmistakably hers even if it didn't have her signature scratched on its base — and particularly if its decorative imagery incorporates fish, or beings emerging with dreamlike equanimity from layers of fallen leaves in translucent autumnal colours. But it has taken some time for Sophie MacCarthy to establish her own ceramic identity, and to be happy with it, and the path she has taken towards achieving this fortunate status has wandered a bit from side to side between the worlds of fine art and studio ceramics.

Her family background is an artistic one. The artistic inheritance on her father's side of the family is literary, for her grandfather was the critic Sir Desmond MacCarthy, closely

associated with the Bloomsbury 'set'. Through him Sophie grew up in close proximity to such things as the paintings and decorative applied art of Duncan Grant and Vanessa Bell, as well as the continuing tradition of the 'Bloomsbury' approach to the decorative arts in the form of the pottery of Quentin Bell. She does not make a big thing of this side of her family history, and would probably not even mention it if you didn't first, and yet undeniably her familiarity from an early age and consequent empathy with the vivid imagery and strong handling of colour associated with the Bloomsbury artists is evident in her own work to a certain extent, and has certainly informed its spirit. It has also occasionally set her at odds with the prevailing but very different ceramic tradition of Bernard Leach.

Her other grandfather was a painter, and also her brother (with whom she has exhibited). Almost perversely, Sophie decided to go against this painterly strain by opting to specialise in ceramics at art college. Her first such studies were at Amersham College in Buckinghamshire, with Margaret Hine. From Amersham she moved straight into the day-to-day working circumstances with which she still finds herself.

She shares a small but attractive workshop-cum-shop (sensibly called The Workshop) in a prime position in the villagey part of Hackney in the East End of London. The Workshop, formerly a coach house, is owned and run by the potter Caroline Bousfield Gregory, who over the years has shared with one other potter at a time both the actual workshop space and the selling display area, which also stocks greetings cards and other small non-ceramic gifts to tempt the more nervous passers by inside. Sophie, having shared for seven years all together, has been there longer than the other sharers. The Workshop is too small for them both to work there at the same time, so Caroline and Sophie work half a week each.

But Sophie's seven years at The Workshop have not all passed in one unbroken stretch. After having worked there happily for three years, she began to feel that her work was not moving in any particular direction. So in 1980 she decided to go back to college, but this time to join a sculpture course at Wimbledon. She had always enjoyed the modelling side of ceramics, and her time at Wimbledon allowed her to explore her sculptural aspirations in other media, such as woodcarving. At a time when the renewal of interest in figurative art in college art departments had yet to take hold, she was fortunate to be taught sympathetically by Glynn Williams and Lee Grandjean. During this time she produced some ambitious and still impressive modelled figurative clay reliefs, and other sculptural work involving the human figure. She has not since pursued this line of work, although the experience it offered her has no doubt passed positively into her ceramics.

Upon leaving Wimbledon she found her way straight back into ceramics, working at first as assistant to the decorative potter John Hinchcliffe. She spent a lot of time press-moulding ceramic shapes, though now in her own work she only press-moulds the large oval dishes, preferring to throw everything else on the wheel. But the strongest impact of working in John Hinchcliffe's studio was to become aware suddenly of the manifold possibilities offered by the coloured decoration of her pots, which had formerly been monochromatically functional. In 1985 she moved back to Hackney, where she slowly developed this aspect of her work. In recent years all the various inputs described above have finally come together in a very personal, fully formed style. Nowadays, apart from what she sells from The Workshop, Sophie has made some repeated and successful appearances at the Chelsea Crafts Fair, she is represented at the Oxford Gallery, and exhibited her work most recently, and fittingly, at Charleston Farmhouse, Duncan Grant's Sussex retreat, now preserved for the nation.

Considering carefully the shape and surface qualities of each pot, and its attendant character, Sophie thinks about the decorative designs of her pots a lot before undertaking the design which each pot itself finally seems to suggest to her. She has always liked drawing, and her pictorial designs are drawn onto the surface of the dry clay pot before the slip decoration is applied.

There are recurring themes — fish in pairs or shoals, leaves (she has a box full of paper leaf-shapes at hand to use as stencils), fruits, and human moon-face profiles, often asleep and presumably dreaming. And reclining or swimming nude figures, who must relate, however distantly, to the "gods and goddesses, often with no very precise meaning" (as they have been described) of Duncan Grant. Like Duncan Grant, Sophie also indulges in "decorative abstraction", particularly on her jugs and other smaller items, although here too the decorative elements, such as peacock feathers, are often

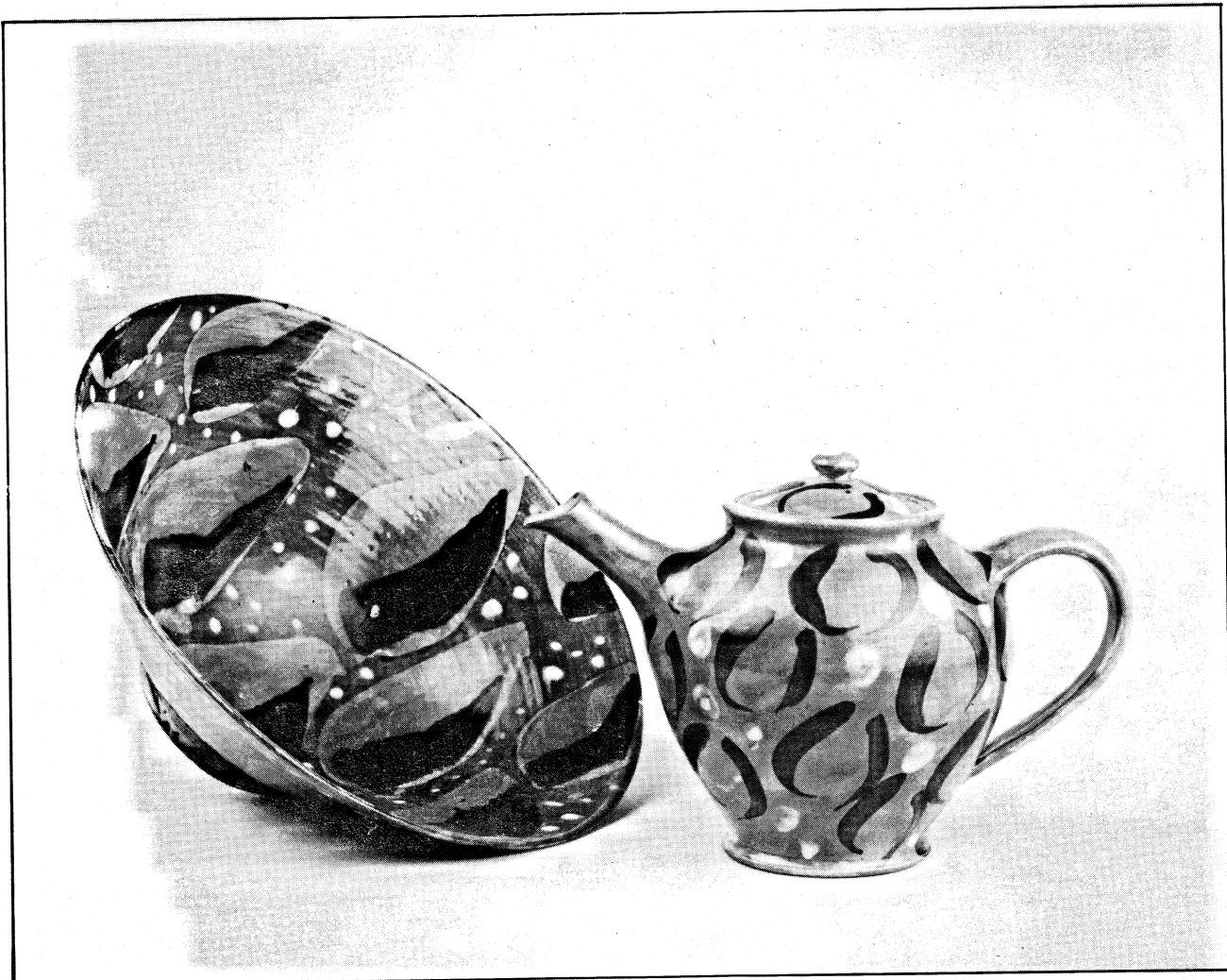
taken from the natural world. A simply delineated canary has also made a repeated appearance recently, in homage to the paintings of Craigie Aitchison, which Sophie admires, reminding us again that her "decorative pots" (she calls them that) have as many links with fine art as they do with other studio pottery.

Sophie MacCarthy's pots are very colourful, but her former decorative use of areas of flat colour (she refers to them as "two-tone pots") has given way to the application of thinned down coloured slips, applying one wash over another of a different colour to produce a third subtle hue. This technique, applied with broad brushstrokes, releases an unusually rich range of colourings, alongside the judicious use of 'negative' shapes rendered with stencils, wax resist and sgraffito, resulting in a richly layered pictorial image which can be looked at in exactly the same way you would look at a framed painting. She has no objection to being considered more of an artist than a potter upon occasion.

The designs are, indeed, what takes the eye at first, but so engaging are they that, if you did not know any better, you might think that decorating the pots is the only part of her activity that really interests her. You would be wrong. She has "always been a thrower", she says, and she pays a great deal of attention to the throwing and fine turning of all her pots. The shape, feel, weight, and detailed finish of each pot has to be just right before she can decorate it — turn over and handle one of her pots and you will see that this is the case (in this respect she is similar to Morgen Hall: see Ceramic Series leaflet No. 29).

Each of Sophie MacCarthy's pots is a "one-off", treated individually, and she never produces large numbers of repeated shapes or designs. The large pictorial dishes, bowls and plates happen only infrequently and take a long time to do, but they are worth waiting for and are highly desirable. Just because each of them is carefully considered does not mean that it is stiff or doesn't take risks. Sophie seems to be quite a calm, reflective person, and her designs may rarely be wild and never out of control, but they are instead strong and mysterious, coming from deep within.

David Briers

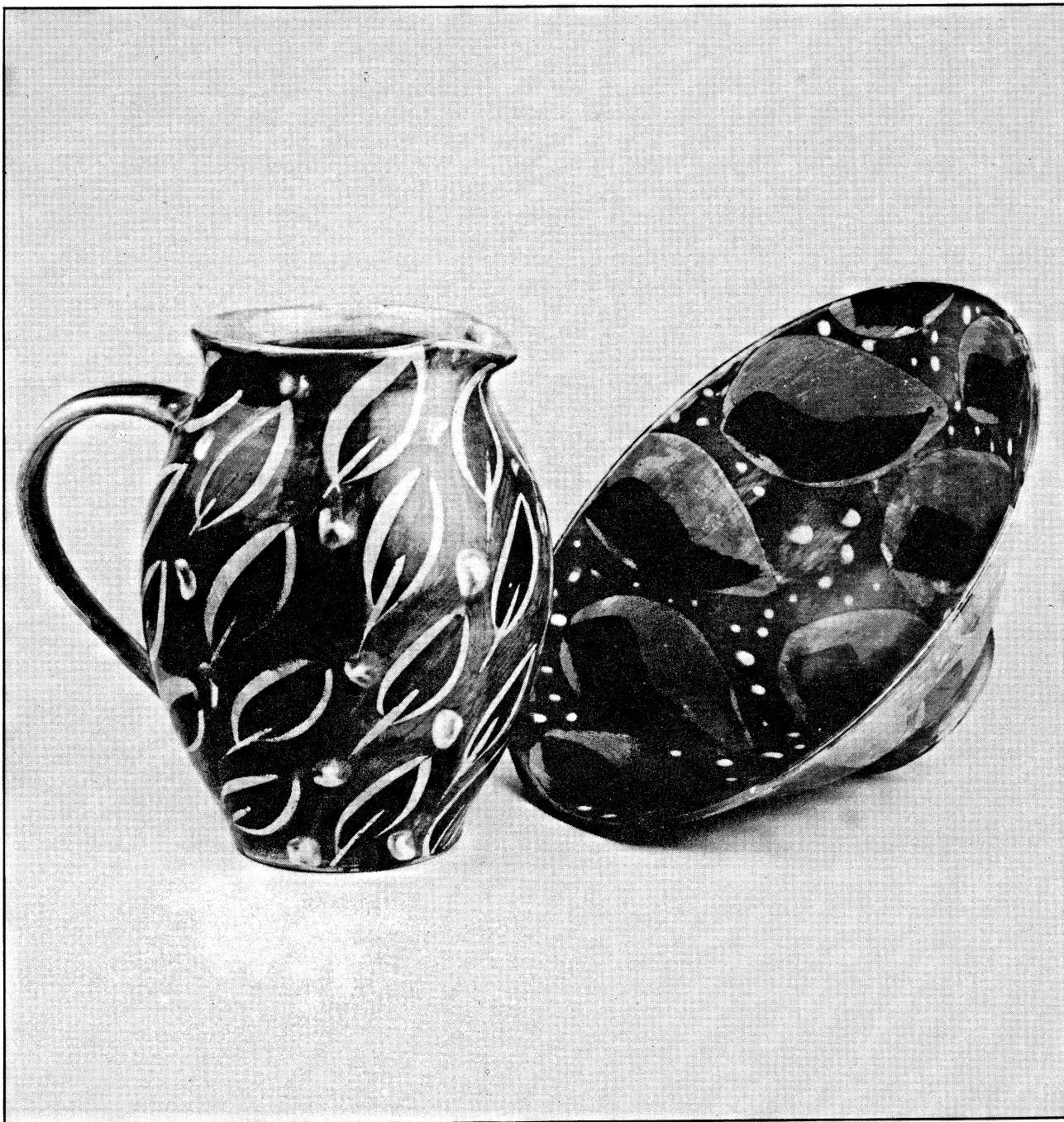
Photography by JASON SCHENAI

Designed & Printed by Powys Printers Ltd., Severn Farm, Welshpool, Powys, Mid-Wales. Tel: (0938) 554783.

CANOLFAN Y CELFYDDYDAU GYFRES GERAMIC

SOPHIE MacCARTHY

---

gan David Briers

Byddai'n amlwg mai ei gwaith hi fyddai unrhyw bowlen, plât neu jwg a wnaed ac a addurnwyd gan Sophie MacCarthy, hyd yn oed pe na bai ei llofnod wedi ei grafu ar ei waelod — ac yn arbennig os byddai'r ddelweddaeth addurnol yn cynnwys pysgod neu fodau yn ymddangos yn freuddwydiol ddigyffro o haenau o ddail syrthiedig mewn lliwiau hydrefol lletglir. Ond cymerodd grym amser i Sophie MacCarthy sefydlu ei hunaniaeth geramig ei hun, ac i fod yn fodlon ar yr hunaniaeth hwnnw, ac mae'r llwybr a ddilynnodd i gyrraedd y statws ffodus honno wedi gwyo tipyn o'r naill ochr i'r llall rhwng byd celfyddyd gain a byd cerameg stiwdio.

Mae ei chefn dir teuluol yn un artistig. Llenyddol yw ei threftadaeth gelfyddydol ar ochr ei thad gan mai ei thaid oedd y beirniad Syr Desmond MacCarthy oedd a chysylltiadau agos a'r 'Bloomsbury set'. Drwy ei ddyylanwad ef y tyfodd Sophie i fyny yng nghanol gwrthychau megis peintiadau a chelfyddyd addurnol gymhwysol Duncan Grant â Vanessa Bell, yn ogystal a thraddodiad parhaus y dull 'Bloomsbury' o fynd ynglŷn a'r celfyddydau addurnol ar ffurf crochenwaith Quentin Bell. Nid yw hi'n un i dynnu llawer o sylw at yr agwedd hon o hanes ei theulu, a phrin y byddai hi'n crybwyll y peth oni bai eich bod chi'n gwneud hynny yn gyntaf, ac eto'n ddiamau mae ei chynefindra er ei dyddiau cynnar a'i hempathi o'r herwydd a'r ddelweddaeth lachar a'r lliwiau cryfion sy'n gysylltiedig ag artistiaid Bloomsbury, yn amlwg yn ei gwaith hithau i raddau, ac maen sicr o fod wedi cyfarwyddo ei ysbyrd. Mae hefyd ar brydiau wedi achosi gwrthdaro rhingddi a thraddodiad ceramig arferedig a thra gwahanol Bernard Leach.

Peintwr oedd ei thaid arall, fel ei mam a'i brawd yn ogystal (â'r hwn y mae hi wedi rhannu arddangosfeydd). Yn wrthnysig braidd, penderfynodd Sophie beidio â dilyn y tras peintwrus hwn drwy ddewis arbenigo mewn cermaeg mewn coleg celf. Yng Ngholeg Amersham yn Swydd Buckingham gyda Margaret Hine y dechreuodd hi astudio'r maes. O Amersham symudodd yn syth i amgylchiadau gwaith beunyddiol lle mae hi'n dal i weithio heddiw.

Mae hi'n rhannu siop a gweithdy cyfun, bychan ond deniadol (a elwir yn synhwyrol ddigon yn 'The Workshop'), mewn safle arbennig o dda yn y rhan 'bentrefaidd' o Hackney yn East End Llundain. Perchenog 'Y Gweithdy', a arferai fod yn goetsiws, yw'r crochenydd Caroline Bousfield Gregory, a hi sy'n rhedeg y lle. Drwy'r blynnyddoedd mae hi wedi rhannu, gydag un crochenydd arall ar y tro, y man gweithio ei hun a'r man gwerthu ac arddangos sydd hefyd yn cynwys cardiau cyfarch a mân anrhegion eraill yn ogystal a cherameg er mwyn temptio'r fforddolion mwyaf nerfus i daro i mewn. Mae Sophie, sydd wedi bod yn rhannu'r lle am saith mlynedd i gyd, wedi bod yno yn hwy nag unrhyw un o'r crochenyddion eraill. Mae'r Gweithdy'n rhy fychan i'r ddwy ohonynt allu gweithio yno ar yr un pryd, ac felly mae Caroline a Sophie yn gweithio hanner yr wythnos yr un.

Ond nid yw Sophie wedi treulio ei saith mlynedd yn y Gweithdy mewn un cyfnod di-dor. Ar ôl bod yn gweithio'n hapus yno am dair blynedd, dechreuodd deimlo nad oedd ei gwaith yn symud i unrhyw gyfeiriad arbennig. Felly, ym 1980, penderfynodd ddychwelyd i'r coleg, a'r tro hwn ymunodd â chwrs cerflunio yn Wimbledon. Roedd hi bob amser wedi mwynhau'r elfen gerfluniol o grochenwaith, a galluogodd ei chyfnod yn Wimbledon iddi archwilio ei dyheadau cerfluniol mewn cyfryngau eraill, megis cerfio pren. Mewn cyfnod cyn i'r adnewyddiad diddordeb mewn celfyddyd ffigurol ddod i'r amlwg yn adrannau celf colebau, roedd hi'n ffodus i gael ei dysgu gyda chydymdeimlad gan Glynn Williams a Lee Grandjean. Yn ystod y cyfnod hwn cynhyrchodd rai cerfiadau pren uchelgeisiol sy'n dal i fod yn drawiadol, yn ogystal â gwaith cerfluniol arall yn ymwneud â'r corff dynol. Nid yw hi wedi dilyn y math hwnnw o waith ers hynny, er nad oes amheuaeth nad yw'r profiadau a gafodd wrth ei wneud wedi cael dylanwad cadarnhaol ar ei cherameg.

Ar ôl gadael Wimbledon aeth yn ôl ar ei hunion i fyd cerameg, gan ddechrau drwy weithio fel cynorthwydd i'r crochenydd addurnol John Hinchcliffe. Treuliodd lawer o amser yn gwasg-fowldio ffurfiâu ceramig, er nad yw hi erbyn hyn yn ei gwaith ei hun yn gwasg-fowldio dim byd ond dysglau hirgrwn mawr; mae'n well ganddi lunio popeth arall ar y droell. Ond dylanwad cryfaf gweithio yn stiwdio John Hinchcliffe oedd ymwybyddiaeth sydyn o'r posibiliadau niferus a gynigid gan addurniadau lliw ei photiau, a oedd cyn hynny wedi bod yn unlliw ddefnyddiol. Ym 1958 symudodd yn ôl i Hackney, lle yr aeth ati'n bwyllog i ddatblygu'r agwedd hon o'i gwaith. Yn y blynnyddoedd diwethaf mae'r holl ddyylanwadau y cyfeiriwyd atynt uchod wedi dod at ei gilydd o'r diwedd i ffurio arddull orffenedig, gwbl bersonol. Y dyddiau hyn, yn ogystal â'r hyn a werthir ganddi o'r Gweithdy, mae Sophie wedi ymddangos fwy nag unwaith, a hynny'n llwyddiannus, yn Ffair Crefftau Chelsea, mae ei gwaith wedi ei gynrychioli yn Oriel Rhydychen, ac mae hi wedi dangos ei gwaith yn fwyaf diweddar, ac yn addas iawn, yn Ffermdy Charleston, encilfa Duncan Grant yn Sussex, sydd bellach wedi ei ddiogelu ar gyfer y genedl.

Drwy ystyried ffur ac ansawdd arwyneb pob pot a'r cymeriad sy'n deillio o hynny, mae Sophie'n meddwl llawer am gynlluniau addurnol ei photiau cyn ymgymryd â'r cynllun y mae pob un o'i photiau yn ei awgrymu iddi yn y diwedd. Mae hi bob amser wedi hoffi darlunio ac mae ei chynlluniau darluniadol yn cael eu tynnau ar arwyneb ei llestri bwrdd pridd ar ôl y tanio cychwynnol cyn i'r addurn slip gael ei ychwanegu.

Mae rhai themâu sy'n cael eu hailadrodd — pysgod yn barau neu'n heigiau, dail (mae ganddi focsaid o bapurau ar ffur dail wrth law i'w defnyddio'n stensiliau), ffrwythau, a phroffiliau dynol wyneb lleuad yn aml ynghwsg ac yn ymddangos fel pe mewn breuddwyd. A ffigurau'n lledorwedd neu ffigurau noeth ynnofio, sy'n perthyn, pa mor bell bynnag, i'r "duwiau a'r duwiesau, yn aml heb unrhyw ystyr fanwl" (fel y disgrifiwyd hwy) yng ngwaith Duncan Grant. Fel Duncan Grant, mae Sophie hefyd yn ymhfyrd mewn "haniaeth addurnol", yn arbennig ar ei jygiau a rhai o'i heitemau bychain eraill, er fod yr elfennau addurnol, megis plu peunod, yma eto yn deillio yn aml o fyd natur. Mae darlun

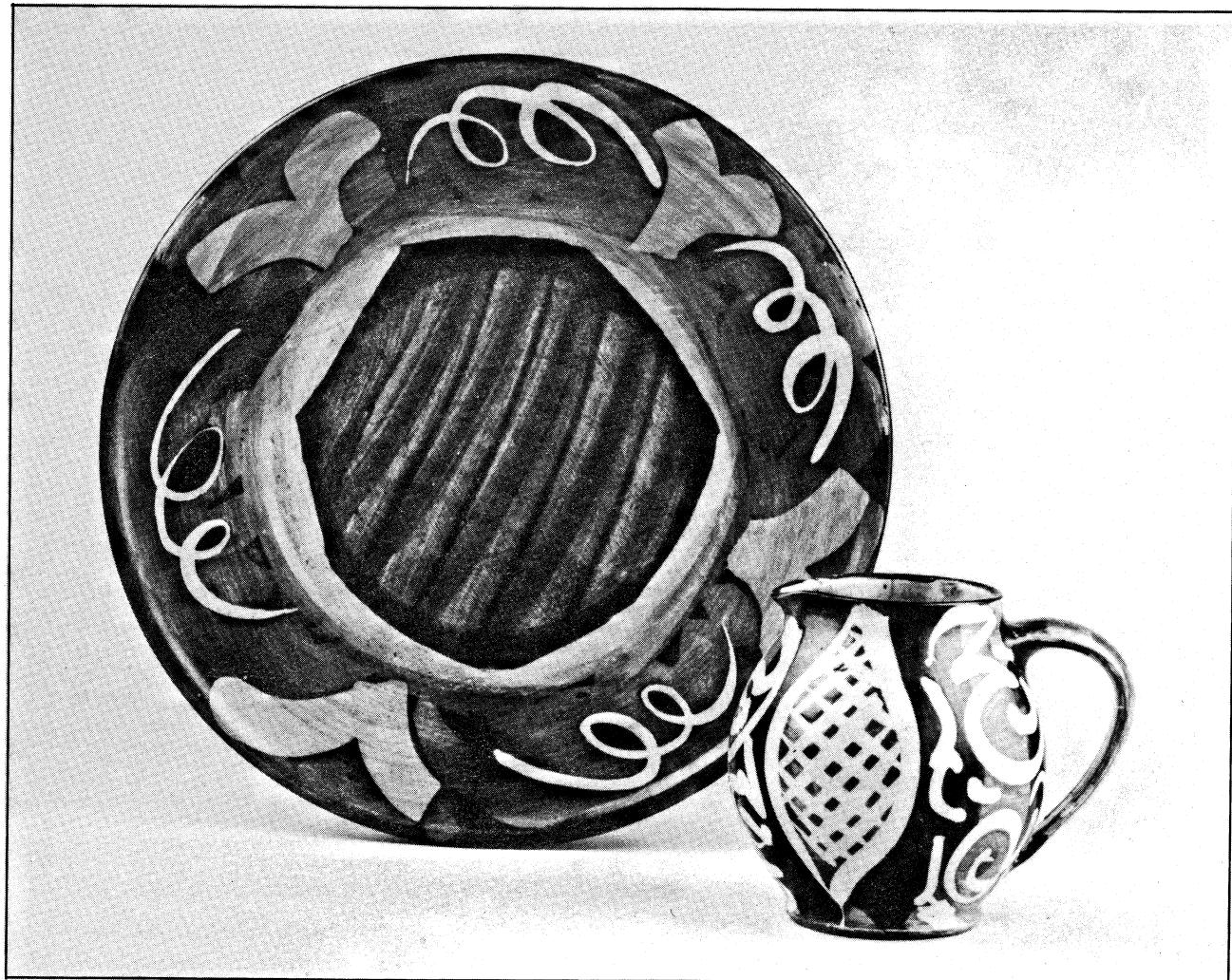
syml o ganeri hefyd wedi ymddangos droeon yn ddiweddar, yn deyrnged i beintiadau Craigie Aitchison y mae Sophie'n eu hedmygu, gan ein hatgoffa eto fod gan ei photiau addurnol (dyna mae hi'n eu galw) gymaint o gysylltiadau â chelfyddyd gain ag sydd ganddynt â chrochenwaith stiwdio arall.

Mae potiau Sophie MacCarthy yn hynod liwgar, ond bellach mae ei defnydd addurnol blaenorol o ddarnau o liw fflat (mae hi'n cyfeirio atyt fel "potiau deuliw") wedi ildio'i le i ddefnydd o slipiau lliw dyfrillyd, y peintir un haen ohonynt dros haen arall o liw gwahanol i gynhyrchu trydydd lliw cynnil. Mae'r dechneg hon, lle defnyddir brws llydan, yn arddangos ystod gyfoethog o liwiau, yn gyfochrog â'r defnydd cynnil o ffurflai 'negatif' wedi eu llunio â stensiliau, gwrthydd cŵyr a sgraffito, sy'n cynhyrchu delwedd ddarluniadol gyfoethog ei haenau y gellir edrych arni yn union yn yr un ffordd ag yr edrychir ar beintiad mewn ffrâm. Nid oes ganddi unrhyw wrthwynebiad i gael ei hystyried yn fwy o artist nag o grochenydd ar adegau.

Yn wir, y cynlluniau sy'n denu'r llygad yn gyntaf, ac maent mor ddeniadol fel y gellid tybio, pe na baech yn gwybod yn amgenach, mai addurno'r potiau yw'r unig ran o'i gwaith sy'n ei gwir ddiddori. Byddai credu hynny'n gamarweiniol. Mae hi bob amser wedi hoffi defnyddio'r droell, meddai hi, ac mae hi'n talu llawer iawn o sylw i'r gwaith o lunio ac o durnio ei photiau. Mae'n rhaid i ffurf a theimlad a phwysau a manylion gorffenniad pob pot fod yn berffaith cyn y gall hi ei addurno — cydiwch yn un o'i photiau a'i drin a'i drafod yn eich dwylo ac fe welwch fod hyn yn wir (mae hi'n debyg yn hyn o beth i Morgen Hall: gweler taflen y Gyfres Gerameg Rhif 29).

Mae pob un o botiau Sophie MacCarthy yn greadigaeth unigol ac yn cael ei drin felly; fydd hi byth yn cynhyrchu nifer helaeth o'r un ffurflai neu addurniadau. Dim ond yn anaml y cynhyrchrir y dysglau a'r bowlnni a'r platiâu mawr darluniadol ac maent yn cymryd cryn amser i'w llunio, ond maent yn werth aros amdanyst ac yn wrthrychau i'w deisyfu'n fawr. Nid yw'r ffaith fod pob un ohonynt yn cael ei ystyried yn ofalus yn golygu eu bod yn ddifywyd neu'n sâff. Ymddengys Sophie'n berson pur ddigyffro a myfyriol, ac anaml y mae ei chynlluniau'n rhai gwylt ac yn sicr maent bob amser o dan reolaeth, ond yn hytrach maent yn gryf ac yn ddirgelaidd ac yn tarddu o ddyfnader ei bod.

David Briers

Ffotograffau gan JASON SCHENAI